

"De Saar en Europa" in Het Parool (26 april 1952)

Source: Het Parool. Vrij Onverveerd. dir. de publ. Van Norden, W. 26.04.1952, n° 2 238; 12. Jg. Amsterdam: Het Parool. "De Saar en Europa", p. 5.

Copyright: (c) Het Parool

URL: http://www.cvce.eu/obj/de_saar_en_europa_in_het_parool_26_april_1952-nl-18fa39d1-c93c-4c27-8439-7d439db7aa85.html

Publication date: 02/12/2013

De Saar en Europa

HET Frans-Duitse conflict om het Saargebied is voor de Europese integratiepogingen nog steeds een ernstige hinderpaal. Niet minder is het dit voor de verdere ontwikkeling der defensiekracht van het Westen, nu de Duitse oppositie beide zaken: de toekomst van het Saarland en de inschakeling van Duitsland in de Europese defensiegemeenschap onverbreekbaar aan elkaar gekoppeld heeft. Zij heeft in de debatten in de Duitse Bondsdag geëist „dat deelneming van West Duitsland aan de Europese integratie geheel afhankelijk zal worden gesteld aan een regeling van het Saarprobleem, overeenkomstig het Duitse standpunt”. De socialist Ollenhauer, waarschuwde Adenauer het verdrag van de E.D.G. niet te haastig te ondertekenen.

Ongeveer een maand geleden leek het alsof een verzoening tussen Adenauer en de Franse minister van Buitenlandse Zaken, Schuman — hetgeen nog iets geheel anders is dan een oplossing van het probleem — tot stand was gekomen. Dr Adenauer wilde toen het vraagstuk aanhangig maken bij de Raad van Europa in Straatsburg. Een onderhoud met Schuman, bracht hem tot andere gedachten. In Parijs werd tussen beiden afgesproken, dat een gemengde commissie het gehele probleem in studie zou nemen en over de mogelijkheden van een oplossing aan beide regeringen advies zou uitbrengen. Het feit echter, dat de gemaakte afspraken bijzonder vaag waren heeft zich nu gewroken. Schuman heeft achteraf gezegd, dat de vertegenwoordigers van het Saarland zélf in de studiecmissie in gelijke rang als de Franse en Duitse leden zitting zouden hebben. Duitsland wil hiervan niet weten. Bonn wil slechts een Frans-Duitse commissie. Een tweede verschil van interpretatie loopt over de vraag of de onderhandelingen tussen partijen over een definitieve regeling terstond moeten beginnen of pas wanneer de resultaten der studiecmissie bekend zijn. Frankrijk wil aanstonds met onderhandelingen over een statuut voor de Saar beginnen, nog vóór het definitieve vredesverdrag met W. Duitsland. Adenauer voelt hiervoor niets. Beide beroepen zich op de gemaakte afspraken. Er is echter geen gepubliceerd officieel document over de bespreking tussen Schuman en Adenauer beschikbaar. Alles is vastgelegd in een niet openbaar gemaakte briefwisseling tussen beide ministers.

Tenslotte is er dan een derde punt uit de conferentie van Parijs dat zo mogelijk nog vager en onduidelijker is: het voorstel om de Saar te “Europeaniseren”. Saarland zou de zetel moeten worden van de Gemeenschap voor kolen en staal en van de Europese defensie-gemeenschap, ja zelfs van de Raad van Europa. Maar moet dit ook betekenen, dat het gebied in zijn geheel Europees federaal gebied zal worden, zoals bv. Djakarta was ten tijde van de federatie-plannen vóór de soevereiniteitsoverdracht; of zoals het district Columbia in de Verenigde Staten? Zou in dat geval alleen Frankrijk mogen profiteren van de economische voordelen van dit gebied!

Wij spreken dan nog maar met over accommodatie van de stad Saarbrücken en de minder comfortabele treinverbindingen met de Europese hoofdsteden. Niet geheel ten onrechte zien de Duitsers in dit voorstel van Schuman, dat op geen enkele wijze werd geconcretiseerd, slechts een propaganda-stunt om de Amerikanen en wellicht ook vele Europeanen zand in de ogen te strooien en de eigenlijke zuiver-nationalistische bedoelingen van Frankrijk te verbergen. Frankrijk speelt ons wat al te gemakkelijk met Europese plannen. De werkelijkheid der Franse politiek is wel anders.

Adenauer heeft intussen na een laatste brief van Schuman, waarin deze verklaart dat Frankrijk geen leden zal benoemen in de gemengde commissie voor het Saarland, meegedeeld, dat voorlopig een regeling van het probleem niet mogelijk lijkt. Hiermede heeft hij een niet onaanzienlijke nederlaag geleden — zij het dan niet geheel door eigen schuld. Overigens kan men van de West-Duitsers die vechten voor de door Rusland afgenomen gebieden ten Oosten van de Oder-Neisse-grens moeilijk verwachten, dat zij dit naar taal en cultuur ongetwijfeld Duitse gebied zonder meer definitief afstaan. Dit argument moet ook enige indruk maken op de Westerse staatslieden. Immers met een verwijzing naar dit eventuele precedent zou Rusland sterker staan in zijn eis de status quo van de huidige Poolse grens te handhaven.

Uit alle geharrewar is wel duidelijk, dat Frankrijk noch Duitsland iets anders doen dan een nationale politiek voeren met welke schone Europees klinkende woorden men dit ook tracht te camoufleren. Het wantrouwen tussen beide volken wordt door dit probleem voortdurend gevoed. Daarmede worden de kansen voor reële samenwerking tussen Parijs en Bonn, welke de kern van elke integratie in Europa moet uitmaken, geringer.

De risico's die men loopt met de reeds in voorbereiding verkerende integratieplannen, worden in dezelfde mate groter. En intussen blijft de harde taal der cijfers spreken. De Duitse exportpositie groeit die van Frankrijk (en Engeland) over het hoofd. De ontwikkeling zal nog sneller gaan wanneer de huidige situatie, waarbij Duitsland geen eigen defensie-inspanning behoeft op te brengen, terwijl Engeland en Frankrijk zuchten onder zware financiële en economische lasten voor militaire uitgaven, lang voortduurt. Wij willen de Duitsers deze economische successen niet misgunnen, maar wij zouden toch maar liever zien, dat deze economische bloei aan Europa als geheel ten goede kwam, en niet aan een door nationale minderwaardigheidsgevoelens — voortdurend versterkt door de Franse houding, óók inzake het Saargebied — gevaarlijk Duitsland alleen. Aanders valt te vrezen, dat de economische rehabilitatie spoedig dienstbaar zal worden gemaakt aan nieuwe veroveringsplannen. Het zou wel eens kunnen zijn, dat Frankrijk door zijn houding juist datgene oproept, wat het, ter rechtvaardiging van deze houding, zegt te vrezen: een agressief Duits nationalisme.